

Summæ Theologicæ Scholasticæ Et Moralis In Qvatuor Partes Distributæ Pars ...

In qua de Virtutibus in Communi, & Theologicis, Fide, Spe & Charitate, nec
non Virtutibus Cardinalibus, præsertim Justitia & Jure, ac Religione
ceterisq[ue] annexis, & Vitiis Oppositis in particulari breviter & dilucidè
tractatur

Herincx, Wilhelm

Antverpiæ, 1663

Quæst. V. An Simoniacè accepta debeant dimitti aut restiui, & Cui?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72941](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72941)

sentando, postulando, instituido, confirmando vel etiam commendando, est ipso facto excommunicatus. Extrav. Cum detestabile, de Simonia. Iple quoque accipiens beneficium per Simoniam realem, in primis est ipso facto excommunicatus. Secundò collatio & proviso est simpliciter nulla, neque ullum jus tribuit adeoque nec provilus facit fructus suos, sed tenetur beneficium dimittere. Extrav. Cum detestabile cit. Quod etiam locum habet in eo, qui quidem Simoniam ipse non commisit, sed alius pro eo, si dixerit & non contradixerit. Immo juxta Doctores communiter contra Navarrum & Ugolinum apud Suarez l. 4. de Simonia § 57. n. 34. proviso est ipso facto nulla, etiamsi Simonia sit commissà ab aliis, proviso ignorante, saltem regulariter, idque in pœnam eorum, qui provisum simoniacè promoverè voluerunt, ut constat ex c. Nobis suis, & c. Sicut tuus, de Simonia. Vide Suarez sup.

DICO VI. Nulla Simonia conventionalis, excepta eà, quæ dicitur confidentiæ, inducit ipso facto pœnas juris. Cum verò utrimque in totum vel in parte completa fuerit, transit in Simoniam realem & incuruntur pœnæ juris contra eam statutæ, quæ retrahitur ad tempus pactionis, et si prius post annum compleatur.

37. An etiam pœnas inducat Simonia conventionalis.

Q U Æ S T I O V.

An Simoniacè accepta debeant dimitti aut restitui, & cui?

UNA ex Simoniæ pœnis est obligatio restitutionis rei spiritualis simoniacè acceptæ, vel pretii temporalis pro re spirituali recepti, distinctâ questione tractanda.

DICO I. Qui simoniacè consecutus est beneficium Ecclesiasticum, tenetur illud dimittere & fructus restituere. Patet manifestè ex Extrav. Cum detestabile, de Simonia, in qua expressis terminis declarantur electiones, postulationes, provisiones & quævis aliæ dispositiones, per Simoniam realem factæ, esse irritæ & nullum jus tribuere, nec provilos facere fructus suos, sed sub periculo animæ suæ ad eorum restitutionem teneri.

38. Beneficium Ecclesiasticum simoniacè acceptum cum fructibus est dimittendum.

Ceteræ autem res spirituales, per Simoniam acceptæ, non sunt restituendæ, cum de illis jus canonicum id non constituerit, uti de beneficio constituit: jus autem divinum, seclusâ omni lege ecclesiasticâ, nulla res spiritualis, per Simoniam acquisita, est restituenda, ut patet in beneficio, de quo tamen potissima est difficultas: nam collatio ex jure naturæ fuit valida, cum in collatore sit potestas & voluntas transferendi beneficium, & in accipiente capacitas & voluntas acceptandi, quæ sufficiunt ad translationem domisii.

39. Secus est de aliis rebus spiritualibus simoniacè acceptis.

Debet quidem simoniacè ordinatus ab usu ordinis desistere, cum sit ab eo suspensus, juxta dicta quest. preced. & sic dimittit Sacramentum quoad usum, ipsi tamen Sacramentum secundum se dimittere non quit, ut per se patet. Similiter, qui simoniacè est professus, tenetur dimittere Religionem, sed non nisi post sententiam. Idem censet Lessius dub. 30. n. 168. de metallis benedictis, jure patronatus, licentia eligendi confessarium &c.

Quod ostenditur in Sacramentis & Religione.

Nec refert, quòd c. sine de Pactionibus, & c. Præterea, de Transactionibus, dicatur pactiones & convèiones omnes in spiritualibus nullius omnino esse momenti: Nam si dicta capita & similia intelligenda sint, non solum de materia beneficii, sed de quavis aliâ spirituali, loquuntur de pactionibus, inducèntibus obligationem in futurum, quæ omnino irrita est, utpote obligans ad malum: non verò de similibus conventionum executione,

40. Intra obsequia solita explentur.

34. Quæ inhabilitatem ex hac Simonia oritur possit tollere.

35. An propriâ auctoritate permittentes beneficia incurrant pœnas.

36. Quæ pœna in auctoritate Simonia committentis.

ceptione pretii temporalis pro re spirituali, quæ, etsi illicita, valida tamen est. Major est difficultas de pretio pro re spirituali dato, an & cui illud sit restituendum. Ad quam

41. Pretium pro re spirituali ex iustitia debita restitutum est jure divino restituendum.

Dico II. Si quis accepit pretium pro re spirituali, quam ex iustitia tenebatur gratis dare, jure divino tenetur ad restitutionem pretii. Est communis & per se patet: talis enim non tantum contra Religionem, sed etiam contra iustitiam commutativam peccat. Hinc Patricius, cui est congrua sustentatio assignata, tenetur ad restitutionem, si pro Sacramentorum administratione, contra Ecclesiæ consuetudinem, mercedem aliquam exigat & accipiat.

42. Secus est, si recipiatur pro incommodo temporalis annexo.

Dico III. Si quis in gratiam alterius privat se aliqua re spirituali, & pro incommodo temporalis annexo exegerit compensationem temporalem, non tenetur jure divino ad restitutionem. Probat: quia damnum illud est pretio æstimabile, & nemo tenetur illud gratis pro altero sustinere, ut si quis spoliatur se suo beneficio, illudque in alterum transferat. Idem est de omni alio jure vel re spirituali, ex cuius privatione evenit incommodum temporale in honore seu fortunæ.

43. Quid si recipiatur pro incommoditate spirituali.

Immo aliquibus apud Suarez c. 59. n. 43. videtur pro sola incommoditate spirituali, quam quis patitur in gratiam alterius se privando reliquiis sacris v. g. posse sine labe injustitiæ aliquam compensationem exigere, estò non sine Simonia: eò quod illa incommoditas appareat pretio æstimabilis. Suarez tamen ex opposito fundamento censet oppositum esse verius.

44. Quid dicendum de pretio dato pro commoditate temporalibus beneficiis annexis.

Similiter multi docent, conferentem bona spiritualia commodum temporale annexum habentia v. g. canonicatum, pro pretio temporalis, non teneri ad restitutionem ex jure naturæ: eò quod commodum temporale annexum, apud homines pretio æstimetur. Dissentit tamen cum aliis Suarez n. 38. docens collatores honorum illorum spiritualium, tamquam reos dispensatores ex iustitia obligari ad conferendam gratis commoditatem rei spirituali annexam. Hoc saltem constat, omnes beneficiorum collatores, Pontifice inferiores, suppositâ invaliditate venditionis beneficiorum, à jure communi inflicta, ex jure naturæ teneri ad restitutionem pretii simoniacè accepti: idque ante omnem Judicis sententiam: Cum illud sine gravi sui salutis periculo retinere non possint, ut dicitur c. De hoc, de Simonia.

Secus docet Lessius dub. 30. n. 169. de pretio simoniacè recepto pro Religionis ingressu: illud enim non nisi post latam à Judice sententiam judicat restituendum, & colligitur ex Extrav. Sane, de Simonia, in qua permittitur acceptum retineri (intellige usque ad sententiam Judicis) modò in communem ulum convertus, & non in privatum Abbatis vel Abbatissæ, convertatur.

45. Aut pro ingressu Religionis.

Dico IV. Qui pretio temporalis abique suo incommodo confert aliquid spirituale, quod non habet annexum commodum temporale, ut sicut Sacramenta & sacramentalia, tenetur jure divino ad restitutionem, nisi illud pretium presumatur gratis datum, vel non excedat debitam sustentationem. Ratio est: quia ministri Ecclesiæ non habent jus pro administratione spiritualium exigendi pretium aliquod, sed solum requisitam sustentationem, unde, quia sine jure tale pretium extorquent, obligantur jure naturali ad restitutionem.

46. Pretium datum pro re spirituali, scilicet omni modo incommodo temporali, est jure divino restituendum.

Petes: Cui sit facienda restitutio pretii simoniacè accepti? Resp. I. Si beneficium vel alia res spiritualis nondum est tradita, debet jure naturæ fieri restitutio ei, à quo pretium est acceptum, ut docent plerique Recentiores contra Covarruvias ad regul. Peccatum parte 2. s. 2. r. 7. existimantem erogandum esse pretium in pios usus, & colligitur ex c. Veniens, de Simonia.

47. Pretium simoniacè acceptum est restituendum ei, à quo datum est, si res spiritualis nondum sit tradita.

Resp. II. Si beneficium vel res spiritualis sit tradita, pretium restituendum est Ecclesiæ, aut erogandum in alios pios usus, etiam ante sententiam Judicis. Est communis Doctorum contra Soto l. 9. q. 8. art. 1. quatenus docet ante sententiam Judicis esse restituendum danti, & post sententiam ei, cui Judex adjudicaverit. Sed quod respondimus est verius & conformius juribus c. De hoc, & c. Audivimus, de Simonia, ut videre est apud Lessium dub. 31. Ratio est: quia Ecclesia mandans Simoniaco, ut pretium acceptum restituat, non intendit favere aut prodesse alteri Simoniaco, qui pretium dedit, quod tamen fieret, si huic ante sententiam esset facienda restitutio.

48. Et sic verò tradita danti est restituendum, si res spiritualis vel alia res spiritualis non sit tradita.

Nec refert, quòd forsitan Dominium pretii manserit apud eum, qui illud dedit (ut pretendit Soto) quandoquidem non sit translatum in accipientem: nam ex ipso, quo hic juxta præceptum Ecclesiæ erogat illud in pios usus, privatur is, qui pretium dederat, omni jure ad illud, quod Ecclesia in poenam justè ordinare potuit, ut ita & dans & accipiens pretium, lucret poenam.

49. Solvitur obiectio.

